

## A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt. — kr. |
| Fél évre . . . . .           | 3 " — "      |
| Negyed évre . . . . .        | 1 " 50 "     |
| Egyes szám ára . . . . .     | 6 "          |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 " — "      |

Ezen lap megjelenik  
hetenkint kétszer:  
vasárnap és csütörtökön.

## SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,  
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:  
minden egy hasábos garmond  
sorért vagy annak térfogatáért  
4 kr., s minden egyszeri közlés  
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.  
Nagy és többször közlendő  
hirdetményt a kiadóhivatal ár-  
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban  
közlendő cikkek soronként  
10 kr. díjért közöltnék.

## SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:  
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:  
Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

## KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:  
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:  
Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

## Még egyszer.

Brassó, 1884. aug. 31.

A „Nemere Határszéli Közlöny“  
ben, mint Brassóhoz közelebb meg-  
jelenő lapban, egy eszmét penditettem  
meg. Elmondottam a cikk során, hogy  
a brassói magyar elem jövője maga-  
tartását mily irányban szeretném terelve  
láttni, és hogy ejelenségen, mikép Nagy-  
Szeben szász elemű polgárságával szem-  
ben, mely számban, erőben és vagyon-  
ban évről évre esik, fogy, pusztul, az  
oláhság ellenben nő és gyarapodik:  
nekünk itt Brassóban helyes conse-  
quentiákra kell jutnunk s teendőinkkel  
tisztában lenni.

Kik egyik-másik nemzetiségnek  
lámpást akarnak tartani: önérdékből  
vagy elfogultságból tagadhatják a tényt,  
hogy pusztulna a szász, de minket, kik  
látjuk a nagyszabedű belváros épületei-  
nek oláh kézzre való jutását, kik tud-  
juk, hogy ott az oláhság politikailag is  
számbavehetőbb contingenssel járul a  
szavazati asztalokhoz, kik szám szerint  
elősorolhatjuk úgy a politikai, mint tár-  
sadmii, tanügyi és vallási oláh hirlap-  
okat, szemben az egyetlenegy számba-  
vehető „Hermanstädter Zeitung-  
gal, meg a bornirt nemzetiségi „Tage-  
blatt“-al: arról nehezen győzhetnénk  
meg. Bizony pusztul az itt Brassóban is,  
s ép az a kétségbeesett ragaszkodás  
mindenhez, a mi szászok: jellemzi és  
árulja el hanyatlásukat.

## A „Székelyföld“ tárczája.

Egy száztizenhárom eszten-  
dős szakácskönyv.

Én e könyvnek semmi hasznát sem ve-  
hetem, de veheti a nyelvész, kinek ezennel  
szíves figyelmébe ajánlom. Czime ez:

SZAKÁTS MESTERSÉGNEK  
KÖNYVETSKÉJE.

Mellyben

Külömb-külömb féle, válogatott tizfra, jó,  
egészséges és szapora Étkeknek megkésztése,  
Sütése és Főzése, mint egy Élés-kamarában,  
rövideden leirattatik, és kinek-kinek hasz-  
nára leábrázoltatik. Mely most megbovit-  
tetvén

I. Több szükséges, és hasznos Étkek nemei-  
nek készítésével.

II. LIKTARIOMOK, s egyéb holmik tsinál-  
ásáról egy jeles Tractával.

A' Gazdaszszonyoknak nagy könnyebbé-  
gekre e kis formában kibotsáttatott. — Ko-  
losvárat Az Akadémianak bötüivel, 1771.  
Eszteendő.

Mint a czim szövegéből kitünik, e kis  
formában kibocsáttott könyv megbovitett ki-  
adása a magyar irodalom s nyelv hanyatlá-  
sának korára (1711—1772.) esik, azon korra  
tehát, a midőn latinul tanulták a magyar  
nyelvet, többnyire latinul irtak és tanács-  
koztak a hon „állapottyá“-ról s németül és

Tény ez, melyről nem vitatkozni  
kell, de azzal számot vetni. Midőn akár  
politikai kalamitás, akár valamely szo-  
ciális forrongás majdan felvetendi a  
teendőik sürgős megoldásának  
kérdését, akkor már késő lesz majd a  
tennivalók eszközeiről, mikéntjéről  
gondolkozni. Most kell tünődni azon,  
míg ama néma harc, melyet itt a ma-  
gyar, a román és szász elem  
együtt viv: el nem dől. Később —  
késő.

Csak a vak nem látja küzdelmét a  
hegemoniának Brassóban, s csak az ok-  
talan disputálhatja annak szükséges vol-  
tát, hogy végre valahára már itt, mi ná-  
nálunk, a magyar elem kérdését poli-  
tikai és szociális kérdéssé  
kell tenni.

Kell, és megmondjuk a dolog miért-  
jét is. Azért, mert a brassói magyarság  
számaránya külön-külön meghaladja  
ugy a szász, mint az oláh elem számát;  
mivel tehát itt létjogosultsággal épen  
ugy bírnak, mint akár az egyik, akár a  
másik; azért, mert a kir. bíróságok,  
ügyészség, vármegyei tisztviselők között  
sok a magyar hivatalnok, mivel tehát  
intellectuális tökének elég van; azért,  
mert határszáron feküdvén Brassó: el-  
vitázhatlan szükség az aspiráló Oláh-  
ország tözsomszédóságában egy oly  
városi polgárságot teremteni, melynek  
hazafias érzületében, Magyarországhoz  
való hűségében és e honhoz való becsü-

letes ragaszkodásában meg lehet bizon-  
gítani, mert a határszéli megyék városai  
között nincs egy is, mely a magyarság  
tömrülésére oly alkalmas volna,  
mint emez; azért, mert ha mi nem ipar-  
kodunk, az oláhság nyer erőre, mi-  
ben ismét veszteségünk leend; és végre  
azért, mert miénk, Magyarország-  
gé e föld, e város, melyen idegen aspi-  
ratiokat, kifelé való gravitálást, haza-  
ellenes propagandát nem lehet elszen-  
vedni.

Természetes, igen sokat tehetne a  
magyar kormány, akár az által, hogy  
intézményeket létesítene itt, melyek a  
magyar elemnek számbeli szaporodását  
eredményeznék, akár pedig az által, hogy  
a brassói magyarság összes érdekeit istá-  
polná. De ha már erre nem számolhat-  
nánk is, a mi pedig fel sem tehető, elég  
mindig a magunk öntudatos törekvése,  
hogy kitartás mellett időbb-hátrább a  
hegemoniához jussunk.

Legelső feltétel mindenesetre egy  
magyar politikai napilap léte-  
sítése volna, mint melynek révén és  
melynek zászlóvitele mellett a többi szo-  
ciális kérdés lassan megoldáshoz jutna.  
És míg a brassói magyar kérdések  
majd pesti, majd kolozsvári, majd  
szentgyörgyi, majd kézdivásári-  
helyi organumokban beszéltetnek meg:  
a felszólalások, sérelmek, kívánalmak és  
tennivalók kellő számbavételhez nem  
juthatnak sem a kormány előtt, sem pe-

dig itthon közöttünk, hiányozván a szel-  
lőtetett kérdések összegyűjtő gócz-  
pontja, mint a mely nélkül pedig egye-  
temes hatás, egyetemes kezdeményezés  
el sem érhető. Egy magyar lap Brassó-  
ban is, a vármegyén is szükségképen a  
magyar érdekek respectálására, a ma-  
gyar elem jogai és politikai állásának  
megbecsülésére vezetne, mert a napi és  
pedig helyi napilap ellenőrző, felül-  
vizsgáló ereje előtt minden szász és  
oláh törekvés nehezebben merne nyil-  
vánulni.

De kell a brassói magyar lap leg-  
főként azért, hogy végre valahára Bras-  
sóban magyar politika prokla-  
máltassék s a választásokra a magyar  
állameszmének súlyt adandó: a magyar  
elem egy egységes politikai zászló alatt,  
egy elv harcában akcióhoz jusson.

Hallatlan és csak minálunk történ-  
het, hogy magyar városban, Magyar-  
országon, ezerekre menő magyar polgár-  
ság fészkeben a politikai kérdé-  
sek csak a körül forogjanak,  
hogy az oláh jussone diadalra  
vagy pedig a szász szavazzale  
az oláhot!? . . . Hát sem az egyik,  
sem a másik! Magyar politika kell ide,  
nem oláh, nem szász centrifugális törek-  
vések!

Bizony magyar politika! S  
ha egyszer lesz magyar lapunk, s ha  
annak cikkeivel utat vertünk a polgár-  
ság lelkiületében a magyar eszméknek s  
elhintettük csiráját a magyar törekvések

franciául folyt a társalgás a felsőbb körök-  
ben; de igen valószínű, hogy első kiadása ez  
idő előtt (1771.) legalább 20 évvel készült,  
mert a Pereszlenyi-féle ypsilonizmus  
(fellyül, szintálly stb.) igen gyakran fordul  
elő benne.

A tudós Bessenyei György, a nagy  
műveltségű báró Orczy Lőrincz, a Kas-  
szandra fordítója Báróczy Sándor, a  
merengő kedélyű költő Ányos Pál és kor-  
társaik, a kik az elhanyagolt nemzeti nyelv  
érdekében örökre maradandó tevékenységet  
fejtettek ki, épen ez időtájtban étek s bizo-  
nyára örömmel vették tudomásul, hogy ezen  
korban még szakácskönyv is mert megje-  
lenni — magyarul.

A czim után következik egy előszó-  
féle, melynek rövidsége megengedhetővé te-  
szi, hogy azt egész terjedelmében közöljük,  
a mint következik:

## „AZ OLVASÓHOZ.

Ez az én könyvetském nem siet az  
Udvarokban való nagy Konyhákra, az hol a  
Szakácsok csak magoktól is jó izü Étkeket  
tudnak főzni; ha nem csak leg inkább a Bö-  
tsületes köz Rendeknek, a kik gyakorta a  
Szakács nélkül szükölködnek, akár szolgál-  
ni: csak azokat taníttya, miképpen kellessék két,  
vagy három Tál Étket készíteni. (Noha  
egéb renden lévő embereknek szolgálattára  
— is kész.) De mivelhogy a' nagy Konyhá-  
kon mindennek rende vagyon, kit mivel

kifőzzenek, kihez mitsoda Lévi illik, ez a  
Könyvetske nem vigyáz arra, hanem a ki  
mire érkezhetik, úgygyű képpen rendet ad  
az elkészítésben, (holot némelyek a vagyon-  
ból — is nem tudnak élni az alkalmatossá-  
gal.) Azért jámbor Olvasó, ha kedved szer-  
ént vagyon ez a Könyvetske, vegyed jó né-  
ven, és légy egészségesben.

Ez előszó után következik a „Tábla“,  
mely nem egyéb, mint kathalogusa azon ét-  
keknek, a melyek a könyvben leirva vannak  
és a melyben közel félezer különböző étel  
van felsorolva.

Az egész mű négy részből áll. Az első  
rész a „Hús-évi Napokra való főtt  
Étkek“-et, a második a „Sütek“-et, a  
harmadik a „Vajas Étkek“-et és a ne-  
gyedik a „Bőjtői Előtelek“-et tárgyalja  
meglehető részletesen.

Az előszó után következik a „Tábla“,  
mely nem egyéb, mint kathalogusa azon ét-  
keknek, a melyek a könyvben leirva vannak  
és a melyben közel félezer különböző étel  
van felsorolva.

Hogy e könyvről élethű képet adhas-  
sak, belőle néhány kifejezést ide igtatok:  
„... egy pohárotska jó bort -- is bortsás  
beléje, kedves étke a Magyaroknak.“ „gyü-

kér“, „Tyúkf“, „Tyúkmony“, „sállya“, „Ka-  
szás Lévi“, „le szivárgodgyék“, „mihent“,  
„Lábbagó tejes-étkek“, „... mikor kisült,  
trágyázd meg jól, add fel, jó Étek a ki sze-  
reti“ stb. stb.

E 214 lapra terjedő szakácskönyv  
jó keményen bőrbbe van kötve, levelei épek  
s nyomása oly erős, hogy még 1000 évig sem  
kopik el. Jellemző a korra nézve, melyben  
kiadott, az, hogy táblája erősségűl a  
kompaktor latin nyomtatványokat  
használt.

Befejezésül álljon még itt az első  
„Étek“ leírása:

„Káposztás Kolosvári módon.

Végy szép sós-káposztát, azt szép véko-  
nyan aprítsd-meg, azonban egy fazékba  
egy kövér tyúkot, vagy pediglen egy fél  
lúdat, kövér szalonnával forrald-fel, abárol-  
meg, és a káposztával tedd-fel, borsot beléje,  
az az egy rendet elrakván borsold-meg, más  
más rendet hasonlóképpen, és jól főzd-meg:  
bort is tégy belé a' mennyi elég, hogy jobb  
izü legyen, és mikor feladod, borsold-meg.“

A ki ez érdekes könyvet birni ohatja,  
annak cserébe szívesen átengedem; de ki-  
kötöm, hogy a cserélő nyelvész le-  
gyen.

Szentgyörgyi Lajos.

jogosságának: majd eljönnek politikai férfiak közül azok, kik aztán személyes fellépés és közrehatásukkal megcsinálják a gyakorlati politikát is.

Sajgó.

## Tudományos apróságok.

Ha valamely csillagnak képét egy oly távosóvön nézzük, a mely egy ugynevezett scintillometerrel vagyis a csillagok csillogását feltűntető eszközzel van ellátva, akkor egy körivet látunk, a mely a csillagok csillogásakor a hét ismert szivárványszínekben ragyog. Montigny K. belga csillagásznak már rég feltűnt az a körülmény, hogy a körívben a kék szín esős időben különösen feltűnő, szintugy akkor is, ha eső van közeledőben. Ez oly szabályosan szokott ismétlődni, hogy az említett buvár a kék színnek uralkodásából a scintillometerben mindig biztosan esőre következtethetett és következtetésében csak igen ritkán csalódott. Mult év június havában azt észlelte, hogy néhány hónap óta a csillagok színképében a kék szín háttérbe szorult és helyette a zöld szín lép előtérbe. Ebből azt következtette, hogy az évben a levegő felső rétegeiben a víztartalomnak csekélyebbnek kell lenni mint az előző években, és megjósolta azt, hogy az 1883-ik év folyamában hosszantartó esőzések nem lesznek. Ez a jóslata kevés kivétellel majdnem az egész kontinensen beteljesedett. Ez év tavaszán a brüsszeli tudományos akadémia elé ugyancsak oly értelmű előterjesztést tett, mint tavaly, állítván, hogy Belgiumban az idén kevesebb esőzések lesznek, mint az előbbi években. Azt találta ugyanis, hogy a csillagok csillogásakor látható körívben a kék szín még gyengébb, mint tavaly, és annak rovására a zöld erősödött, valamint az idén a különben gyöngye ibolya is jobban kiválik. — A csillagok csillogásának kék színe és a levegő víztartalma közötti összefüggés okát az újabban több buvár által kimutatott ama tényben keresi, hogy a fény, a mely tiszta vizen hatol keresztül, kékeknek látszik. Az állócsillagoktól hozzánk érkező fénysugarak tehát annál inkább lesznek kékek, minél több vizigőzt érintettek légi utjukban. Ellenkező esetben, ha a levegő kevés vízpárárt tartalmaz, vagyis száraz időben, a fénysugarak gyengén fogják a kék színt feltűntetni. Igen fontos és érdekes ez a felfedezés nemcsak a tudományra, de a gyakorlatra nézve is, a mennyiben idővel igen jól fogják értékesíthetni.

Az időjárásnak egy másik módját Zenger V. fedezte fel a nap-fényképek készítése közben. Már 1875-ben észlelte azt, hogy nagy zivatar előtt, a midőn még az ég egészen tiszta volt és legfeljebb csak egyes, gyorsan haladó apró felhők tüntek föl rajta, a nap fényképe világos, tisztán határolt ellipszis alakú sávok által volt körülvéve, a melyeket elnyelési öveknek nevezett el. Ez a tűnemény megszűnt akkor, midőn a zivatar kitört. Azóta naponként tesz észleleteket ez irányban, és azt találta, hogy ezen övek a napban mindig csak akkor mutatkoznak, ha zivatar van közeledőben. 12—14 órával megjelenése előtt jelzik a zivatart, a nélkül, hogy ennek közeledését a légsúlymérő és a mágnesű mutatná. Azt is észlelte, hogy ez a tűnemény 10—13 napi időközökben rendszeresen ismétlődik, tehát periodikus fellépésű, mi különösen azért fontos, mert nagybecsű időjárás válik általa lehetségessé nemcsak rövid időtartamokra, de esetleg egész évre is.

„Boston-lámpa” vagy „Bernstein-lámpa” név alatt újabban egy új elektromos lámpát készített Bernstein Sándor bostoni elektrotechnikus, ki az elektromos lámpák tökéletesítésén már hosszú idő óta fáradozik. A szokásos szénpálcza helyett igen vékony, a legfinomabb selyemből font és patkóalakulag meghajtott csövecskéket alkalmaz, melyek grafitporba vannak burkolva. A választott csövecskének különös előnye az, hogy a fény igen nagy felületre terjed. Aránylag csekély elektromos áram mellett a lámpának fényerőssége felér 50 gyertyalánggal.

Az üveggyártás terén újabb időben

igen nagy haladás jelezhető. Legújában Siemens oly üveget készít, mely minden sajátságára nézve az öntött vassal versenyezhet, de még a fölött jelentékeny előnyökkel is bír. A levegő behatásának sokkal jobban ellentáll, mint az öntött vas és ennél tetszemesebben könnyebb. Utcai lámpaállványokat, lépcsőket, mindennemű rácszatot, kerítést, gáz és vízvezető csöveket stb. szándékszik Siemens üvegből előállítani és forgalomba hozni. Az eddigi kísérletek az ilyen üveggel a legfényesebb eredményeket helyezik kilátásba; e mellett még az ily üveg-készítmények jóval olcsóbbak is az öntött vasnál.

## A kolera.

Mig Franciaországból, a hol a járvány kitört, a lapok megnyugtató híreket hoznak a helyzetről, addig Olasz- és Spanyolországban napról napra növekedik a kolera áldozatainak száma.

Marseilleben folyó hó 4-én nem fordult elő kolerahaláleset. A keleti pyraenei megyében 14 ember halt meg kolerában.

Spanyolországban nagy az elkeseredés Franciaország ellen, miután általában az a nézet van elterjedve, hogy a kolera Alican-téből huzották Argelbe. Argel és Alicante között élénk forgalom van s a két helység egymástól alig néhány órányira fekszik. A kolera beteg katonák huzották be.

Olaszországban Nápolyban uralkodik legnagyobb mértékben a kolera. 31-én lépett föl s már az első nap 14 áldozatot követelt. Másnap hétfőn 20, kedden 69, szerdán 49 ember halt meg. Leginkább pusztít a járvány a régi városrészekben szűk utcáival és egészségtelen házaival; ott lakik legsűrűbb tömegekben együtt a lakosság. A kolera már a királyi palotában is kitört, a hol a lovászmester fia betegedett meg. — A speziai polgármester pénteken kolerában meghalt. — Az olasz kormány 20,000 lírát szavazott meg a szegények részére.

Olaszországban a kolera kitörése, ugy látszik, anarchikus állapotokat teremtett. A vasárnap érkezett olasz lapok nagyon komolynak mutatják a helyzetet s keservesen panaszkodnak a beállott fejtelenség miatt.

„Nehéz szívvel írjuk le — ugymond a Diritto — hogy Olaszország, a mióta meg látogatta a kolera, nagyon fájdalmas képet tár a világ elé. Egy pár száz ember halt meg 30 millió lakos közül s ijedelem, mondhatnók delirium szállotta meg a tömeget. Ugy tesz mindenki, a mint neki tetszik s a legellentétebb rendszabályokat alkalmazza minden kis körben a hatóságok, bizottságok, sőt maguk a polgárok is minden meghatalmazás nélkül.”

Az Opinione ezeket írja: „Az a kép, melyet Olaszország a mivel világnak mutat, szinte lesújtó. Azt akarjuk mindig, hogy nagy nemzetnek tekintsenek bennünket s becsült állást foglaljunk el Európa nemzetei közt. S a járvány, mely országunkat fenyegeti, alkalmas rá, hogy egészen kiforgat bennünket sodrunktól, megzavarja a közszolgálatot, megakasztja a forgalmat... A hatóságok rendeleteinek végrehajtása ugyszólv a tömeg kegyétől és előítéleteitől függ. Kalabriában golyózáport zúdítottak nemcsak vasúti vonatra, hanem egy hadihajóra is, mely közel jutott a parthoz. Anconába be nem léphet senki, ha nem tudja igazolni, hogy járványmentes helyen töltött napot. — Felső-, Közép- és Alsó-Olaszországnak sok városa bezárta kapuit mindenki előtt. — Városok és falvak körülvételek magukat fegyverekkel, kik saját egészségügyi kordonjukat képezik. Hasztalan beszélünk ez embereknek józanságról...”

## Óvodai zárvizsgálatok.

Pürkerez, 1884. szeptember 1-én.

(Vége.)

A tatrángi gyermek-óvoda létszáma százon fölül van; ennek háromnegyed része szorgalmasan látogatta is az óvodát. Meg is látszott rajtuk szembeötlőleg.

Az óvónő Székely Antalné sz. Barta Mária urnő. A tanítási szorgalomidő itt is május—augusztus hónapokra terjedett ki.

A kis gyermekek sokféle társas játékaik szép eredménnyel, jól sikerültek. A versek, szavaltatok, elbeszélések értelmes hangon előadva, dicséreteseknek mondhatók. Az alaktan, számtan s a különböző színek ismeretése itt is tanítottak.

Az óvónő a gyermekszereget tapintatos magaalalmazásu volt és jó fegyelmet tartott. A karének betanítása kifogástalan módszerű, az éneklés pedig általában véve dicséretesen sikerült.

A szórakozás, felüdítés és testgyakorlat szempontjából alkalmazott lassu és gyors népdal-tánczdarabok az óvónő által huzó siphangszerezen játszottak s a kis gyermekek által páronként és nagy kedvvel tánczoltatván, ügyesen sikerültek.

A gondnokság több tagja, a községi előjáróság, urnők, urak és falusiak a zár-vizsgálaton szép számmal jelentek meg. Látszott, hogy Tatráng községében mind az ügyvezetők, mind pedig a szülők melegen érdeklődnek az óvodaügy iránt.

Nem mulasztatom el azonban ez alkalommal az óvónők gyűlése elnökének szíves figyelmébe ajánlani, hogy midőn a lefolyt négyhónapi szorgalomidő alatt minden 14 napban községünkben sorrendben óvónői szakértekezteteket, gyűléseket tartottak: jó lett volna az óvodai tananyag terjedelmét — bár csak hozzávetőleg is — meghatározni és ott a sok mindenféle társas játékok közül csakis a kis gyermekek fejlődésének, szórakozásának s a nevelészet elveinek leginkább megfelelőket felvenni.

Ennek megállapítása után pedig a tan- és kiviteli módszer elveit, mikéntjét egyöntetűleg körvonalozni s jegyzőkönyvre venni nagyon üdvös lett volna, hogy így minden egyes óvónőnek megkönyvitessék a gyakorlati kivitel hármely társasjáték vagy bármely egyéb tantárgy sikeres tanítására nézve.

Akkor bizonyos, hogy pl. a „Kádár” játék a zajzoni helyes gyakorlati mód szerint alkalmaztatott volna Tatrángon is. Akkor bizonyos, hogy a különböző színek ismertetése s az 5—10-ig való számkör tanítása ugyancsak a zajzoni helyesebb tanmód szerint kezeltetett volna Tatrángon is.

Akkor bizonyos, hogy a tatrángi helyes, kifogástalan gyermekkarének-tanítás átszivárog vala Zajzonba is, hogy a tatrángi pontos látogatása az óvodának, mint szép példaadás, alkalmasint elragad vala Zajzonra is. Ezek pedig nagy és kivihető előnyök lennének az óvodaügyre s annak nemes céljaira nézve, természetesen, ha ezen ügyek a nevezett gyűlésekben méltóan, tüzetesen és szakszerűleg tárgyalatnak, megvitattatnak, s a mi jobb, elfogadtatván, hiven, pontosan alkalmazást is nyernek.

A pontatlan óvodalátogatásnak utja is első sorban az óvónői gyűlések jegyzőkönyveiből kifolyólag kellene hogy elvágassék. Annak rendes utja és módja szerint az illető helyeken addig kellene kopogtatni, zörgetni, míg az alsó, felső és legfelső forum — a gyakori és jogos felkeresést megsokalván — felelősség terhe alatt szigorúan és határozottan intézkednek.

Pontos iskoláztatás, jöjjön el a te országod is!

Fejér Gyula.

## Színészet.

Homokai László szintársulata f. hó 6-án kezdette meg Csik-Szeredában működését Berczik Árpád „Nézd meg az anyját és vedd el a leányát” című 3 felvonásos vígjátékával. A darab tárgya a mindennapi életből van véve, melyben a szerző igen sikerlten mutatja be, hogy némely mamák mi mindenre képesek, csak hogy egy férjet foghassanak leányaiknak.

Az előadás elég jól sikerült. Györfiné (Leontin), Pásztoriné (Homokiné, özvegy), Szilágyi Etelka (Iza, leánya), Homokainé (Edit) szerepében elég jártasságot tanúsítottak. A férfi szereplők közül Pásztori Tési Tamás nagybirtokost, Gerő J. Viski Albertet

ügyesen adták elő; ellenben a két szerelmes annyira járatlanságot árukt el, mintha épen ezen alkalommal léptek volna először a színpadra. Miként látható, nagyon is kezdő színészek mindketten s nem tudják magukat beletalálni valami jelentékenyebb szerepkörbe.

Figyelmébe ajánljuk a rendezőségnek, hogy a sugó feltűnőleg éles hangja igen erősen hallszik s az előadás hatását rontja. Ha a tagok szerepüket megtanulják, miként azt meg is kellene tenni, nem lesz szükség a sugó ily feltűnő működésére. Meg kell ezt követelni különösen a gyengébb tagoktól, hogy ne legyenek késztetlenségek által arra kényszerítve, hogy mindig a sugólyukat lessék, hanem cselekvényeiket a hangoztatott eszmékkel hozzassák összhangba.

Folyó hó 7-én Almási Tihamér „A tót leány” cz. 3 felv. eredeti népszínműve adatott, mely darabban az egész személyzet kielégítőleg játszott, főként pedig Szilágyi Etelka, ki, mint látszik, a társaság csalogánya.

8 adikán került színre Almási Tihamér 100 pályadíjal jutalmazott 4 felv. népszínműve: „A Millimári”. Az est hőse ez alkalommal is Szilágyi Etelka volt. Igen kedves és csinos alak, hangja kellemes és csengő sőt még az iskolát sem tagadhatjuk meg egészen tőle. A nagy közönség sietett is elismerésének kifejezését adni s nem fősvénykedett a virágosokrokban.

Ez idő szerint, a mennyire három előadásból ítéletet mondhatunk az egész társaság felett, kimerülki mondani, hogy a partfogást megérdemli.

Mindenekelőtt felhívjuk a rendezőség figyelmét azon körülményre, hogy mindkét oldalon annyira ki vannak vize a székek, hogy azok miatt sem bemenni, sem pedig kijönni nem lehet anélkül, hogy a letelepültek ne zavartatnának. Igen kíváncs volt mindkét oldalról a szélső székeket eltávolítani, mert kényelem nélkül nincs élvezet.

## Levelezés.

### Háromszékmegye.

Zabola, 1884. szept. 6.

(A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet növendékeinek örömmünepé.)

A balsors által lesújtott szenvedők öröme mindig hiányos. Habár letöröltetett az árvák szenvedés által sajtot könnye s biztosított jövő életpályájuk, de soha és semmi körülmények között nem adható meg amaz édes öröm, mit a szülői szeretet melege nyújt. A gondviselés a háromszékmegyei apa és anya nélküli árvákat e tekintetben is kárpótolta, mert ama sok résztvevőn kívül, kik szeretettel gondoskodnak szellemi és testi fejlesztésükről, oly jótétet is adott, ki a lélek egyik éltető elemét, az örömet, páratlan nemes érzéssel árasztja közöttük s örömmünepben részesíti őket. Ez ünnepély lefolyásának nemcsak a sorok írója, hanem a községből is több intelligens ember szemtanuja volt. Minden jelenet lélekemelő volt.

Megszokott dolog, hogy özv. Gróf Miksa Benedekné ő méltósága nemes lelke egész erejével gyámolítja, vigasztalja, segíti a szenvedőt, e legszebb erény gyakorlásában neveli szeretett gyermekeit, kik mindnyáján a megtestesült jószág példányképei, kiket ugy az arisztokrácia, mint az egész nép szeretettel és tisztelettel vesz körül.

E magas családi kör, kifogyhatatlan jószágával, a mi árváinknak állandó örömet s évenként egy fényes ünnepélyt rendez.

Ily szép ünnepély folyt le e hó 4-én a zabolai grófi kastély parkjában, hova a kegyes grófné a királyné ő felsége legmagasabb védelme alatt álló megyei árvaházunk növendékeit 4 szekéren kivitette és fényesen megvendégelte. Az árvák megérkezésük után alkalmi énekek és egy intézeti növendék által elmondott üdvözlő beszéddel adtak kifejezést örömeiknek.

Ezután a comtessek által a játszóterre vezettettek, hol több társas játékokban maguk a comtessek is részt vettek, s mintegy feledtetve velők szomorú sorsukat, magukhoz emelték a szeretet melegével.

A gyönyörű látvány meggyőző a tor-nyosulni kezdett felhőket és zugó cseppjei-  
kel nem zavarák meg e pillanatnyi boldog-  
ságot, hanem szétoszlatottak.

A mulatság után az árvák megvendé-  
gelése, ezután tombolajáték következett,  
melyen minden árva 1 drb téli posztó ken-  
dőt, ezenkívül több varró-, író- és játékszer-  
nyert. A kis árváknak maga a kegyes grófné  
osztá ki a játékszereket egy-egy szivból jövő  
jó tanács kíséretében.

Az árvák 6 óra után vettek bucsut a  
grófi családtól, kellő szabatsággal egy  
alkalmi összhangzatos bucsudalt énekel-  
vén el.

A kegyes grófné és magas uri családja  
nemes tette dicsőítésre nem szorul; annyi  
áldást megzárkózott területén kevesen árasztan-  
nak, mint ők. Őseik fényes multjához híven,  
főuri lelkük egész erejével a nemzet javáért,  
boldogságáért munkálnak, s mint ilyenek, az  
elismerés és hála, a szeretet és ragaszkodás  
milliárdjaitól örökké fénylik nagy nevők.  
Az ég áldása kísérlje a nemes grófi család  
minden sarját s tegye boldoggá és hosszuvá  
mindnyájuk előtt drága életüket!

Az árvák nevében:  
egy jelenvott.

### Felhívás

Kézdi-Vásárhely város és vidéke  
t. közönségéhez.

Közegészségügyi tekintetben annyira  
elhanyagolt városunk és vidéke érdekében  
oly régóta ohajtott kórházunk ügye, mely-  
nek alapszabályai a nagyméltóságú m. kir.  
belügyi miniszterium által még ideai május  
18-án 29,468. sz. alatt el lettek látva jövő-  
hagyási záradékkal, hosszas fáradozások s  
megfeszített munkásság után az országos  
Vörös kereszt egylet hathatós támogatásá-  
val Isten kegyelméből végre már annyira  
haladt, hogy folyó évi októberben meg-  
nyithatjuk s átadhatjuk egy városi, mint  
az összes vidéki közönségben levő szenvedő  
embertársaink használatára.

Midőn ez ünnepélyes megnyitásra a t.  
városi és vidéki közönséget tisztelettel meg-  
hívom, nem tehetem, hogy ismételtől föl ne  
kérjem városunk és vidéke áldozatkész, hu-  
mán gondolkodású közönségét: vegye párt-  
fogásába human intézeteink e legifjabbikát,  
mely üdvös voltánál, szükségességénél, de  
zsengésénél fogva nagyon is rá van utalva  
a közönség támogatására, jóindulatu segé-  
lyezésére. A váratlanul szükségessé vált  
építkezés ugyanis alapfőkéneknek a fenntar-  
tásra szánt kamatait, sőt tőkénnek is nagy  
részét fölemésztette. A fenntartás csak úgy  
lehetséges tehát, ha közönségünk intézetün-  
ket minél nagyobb mértékben segítheti  
pénzzel, akár terményben való adományok-  
kal, minél tömegesebben sorakozik az egy-  
let tagjai közé alapítványok tételével, ren-  
des és pártoló tagságba lépésével. Nagyon  
kívánatos a saját magunk érdekében mind-  
ment megtennünk, de midőn szenvedő em-  
bertársainkon kell segitenünk, midőn ily  
célú intézetünket átadjuk a nyilvánosság-  
nak, most a kezdetkor kétszeresen szükséges  
a közönség jóindulatu segélyezése; hisz „ki  
azonnal ad, később ad“ s ezért, elismeréssel  
hivatkozva a t. városi és vidéki közönség  
oly jól ismert hazafias, nemes áldozatkész-  
ségére, ismételtől ajánlom felhívásomat szíves  
figyelmébe.

A kórház létesítésén működő bizottság  
nevében

K.-Vásárhelyt, 1884. szept. 1.

Br. Szentkereszty Stephanie,  
elnök.

### Apróságok.

— Gr. Karácsoni Guidó, a jótékonyágá-  
ról országszerte ismert főúr, a k.-vásárhelyi  
közkórház javára 500 frtot és az „Erzsébet“  
árvaléány-nevelő intézet javára 100 frtot  
adományozott.

— A m. kir. belügyminiszter az 1884. évi  
XVII. törvénycikkben foglalt ipartörvényt  
K.-Vásárhely város tanácsának megküldvén,  
elrendelte, hogy f. év november 21-ik nap-

jaig minden e városban levő ipartársulat az  
új törvény értelmében szabályrendeletet  
alkosszon.

— K.-Vásárhely város képviselőtestülete  
f. hó 12-én gyűlést tart.

— Időjárásunk. Alig derült s már is el-  
borult. Alig egy pár napi szép idő után ismét  
beállt az a hideg, zord időjárás, mely már  
hetek óta tart. Azon kecsesgató jóslat, hogy  
az idén hosszú, szép ősz leend, maholnap ér-  
tékét veszti Háromszék megyére nézve, hol  
már nem sokára tél leend, a nélkül, hogy ősz  
lett volna, mely pedig minálunk a legszebb  
és legkellemesebb napokat szokta adni. Ez  
évből Háromszéken csak két évszakot lehe-  
tett megkülönböztetni: 2 hónapi nyárt és 7  
hónapi télt. Ha még továbbra is így tart  
az idő, a gazdaközönségnek az őszi termés  
iránt táplált szép reménye teljesen megse-  
misül.

— A kézdivásárhelyi és vidéki, október-  
ben megnyitandó kórházhoz egy férfi- és  
egy nőcseled — 50—50 frt évi fizetés és el-  
látás mellett — állítatik be; a kik ez állást  
elnyerni ohajtnak, folyamodványaikat adják  
be október 5-éig Szócs József polgármester  
urhoz. Előnyben részesül gyermektelen ház-  
as-pár.

— Mit és hogyan állítsunk ki? Ezzel a  
kérdéssel foglalkozik a «Kiállítási Értesítő»  
közelebb megjelent számában Posner Károly  
Lajos. A kiállítási ügye a veterán bajnoka be-  
hatóan taglalván a jövő évi orsz. kiállítás ed-  
digi fejleményeit s helyeslőleg nyilatkozván  
az előmunkálatokról, értekezése végén a kö-  
vetkezőket mondja: A budapesti országos  
kiállítás az iparosoknak régóta táplált ohaj-  
ját képezte; de ezek is csak egy székesfehé-  
vári orsz. kiállításnak Budapesten való na-  
gyobbmértű kiadását remélték. Ime, e he-  
lyett egy nagyszerű alapon tervezett igazi  
orsz. kiállítás előtt állnak és úgy látszik,  
mintha kissé el volnának fogulva. Minden  
iparosnak, még a legkisebbnek is, meg van  
az ambíciója és az akarata, hogy a kiállítá-  
son részt vegyen és a legtöbben aggodva  
kérdeik: mit állítsunk ki? Hozzám, mint  
a kiállítási ügyekben gyakorlott szakfér-  
fiúhoz is intéztek ilyen kérdéseket és ezekre  
a következőket válaszoltam: Készítsen ön  
a kiállítás számára oly czikkeket, melyeket  
eddig készített, melyhez meg van a gyakor-  
lata és ügyessége; a földolag az, hogy a  
munka csinos, jó, olcsó és a napi szükség-  
letnek megfelelő legyen. Ugynevezett disz-  
darabok készítését csak akkor ajánlhatnánk,  
ha ezt ideje és eszközei megengedik, mert  
nem lehet tagadni, hogy alkalmas dízsművek  
által a kiállító és a kiállítás nyer; de óva-  
kodni kell az excentrikus dolgoktól. Így  
például egy cipész egy pár csizmát állított  
ki, melyen a magyar korona arannyal volt  
kihimezve. Ily drága játékszerek többet ár-  
tanak, mint használnak. Az iparos olyannak  
mutassa magát, mint a milyen és biztos lehet  
benne, hogy a becsületes és jó munka — ha  
nem is képez diszdarabot — elismerésre  
fog találni. Nekünk iparosoknak, a legkisebb-  
től kezdve a legnagyobbig, legjobb akarat-  
tal és tehetséggel kell odatörekednünk, hogy  
az 1885. évi országos kiállításnak ne csak  
külső pompáját, hanem belső értékét is emel-  
jünk, hogy a kiállítási hazánknak olyan emléke  
legyen, mely egyrészt bennünk a hazaszere-  
tet, másrészt a bennünket látogató külföldi  
és szomszédnépekben az előretörő Ma-  
gyarország iránti tiszteletet és rokonszenvet  
felébreszse és fokozza.

— A k.-vásárhelyi takarékpénztár mérleg-  
számlája 1884. június 30-án: Tartozik:  
pénztár-számlának egyenlegért 9983 frt 14  
kr, váltóleszámitolási egyenlegért 433,748  
frt, jelzálog-kölcsön 45,520 frt, előlegezési  
számlának 4115 frt, többek számlájának 3000  
frt, zálogkölcsön 1871 frt 20 kr, visszaváltó-  
számlának 144 frt 80 kr, Magy. kisbirt. orsz.  
földhitelint. egyenlegért 100 frt, visszaváltó-  
kamat-számlának 2056 frt 50 kr, tisztí fizet-  
ések száml. 1266 frt 65 kr, adó-száml. 838  
frt, betéti folyó kamatok száml. 428 frt 53  
kr, földbirtok-száml. 6850 frt, költség-száml.  
33 frt 3 kr, házber-száml. 250 frt, értékpapir-  
száml. 30 frt, posta- és bélyegdíj 78 frt 77  
kr. Összesen 510,318 frt 62 kr. — K ö v e t e l:  
alaptőke-száml. egyenlegért 32,000 frt, tar-  
talékalap-száml. egyenl. 19,371 frt 83 kr  
tartarékalap kamat-számlájától 4925 frt 89  
kr, nyugdíj-alap kamat-száml. 1450 frt, ka-  
matjai száml. 480 frt, visszleszámitolt váltók

száml. 73,357 frt 75 kr, 6% kamatok száml.  
18,428 frt 39 kr, 2% illetékek száml. 4932  
frt 21 kr, államdíj 283 frt 28 kr, jótékony  
adakozás és jutalék 50 frt, részvényátíratási  
díj 12 frt, kezelési költség 61 frt 79 kr, föld-  
jövdelem-száml. 140 frt 66 kr, betéti kamat  
10% os kamat-adójától 5 frt 6 kr, osztalék-  
száml. 4376 frt 75 kr, betéti száml. 350,442  
frt 96 kr. Összesen 510,318 frt 62 kr. — K.-  
Vásárhelyt, 1884. jun. 30. A kézdivásárhelyi  
takarékpénztár.

— Az „Ország-Világ“ XVIII-dik füzeté  
a következő tartalommal jelent meg: Beöthy  
László. (Arcképpel.) Balázs Sándor-tól. —  
Világos. Költemény. Fejes István-tól. — A  
havasok királynője. Történeti regény. P.  
Szathmáry Károly-tól. — Csevegyes. Szücs  
Istvánnak ajánlja Vay Dániel. — Egy khinai  
író. (Képpel.) Dr. Turnovszky Mór-tól. —  
Csak egy kicsit ostoba. Rajz. Halina Sándor-  
tól. — Van-yen-tsang vas-rúdja. Khinai köl-  
temény. Fordította Palágyi Lajos. — A  
Füdi szigetek lakói. 3 (képpel). — Cribolya.  
Rege. Baumback Rudolf-tól. — Az abys-  
siniak Londonban. (6 képpel) — A hét törté-  
nete. Adorján Sándor-tól. — A klui haza-  
terte. (Képpel.) — A sz.-pétervárgacsini  
vonal őrzői. (2 képpel.) — Királylátogatás.  
(2 arcképpel.) — Stefán Kiss. Genre-kép a  
katona-életből. Költemény. Szabó Endré-től.  
— Debreceni tárcá. Gróf Vay Dániel-től. —  
Vallomás. Irta Guy de Maupassant. — A csa-  
podár szellő bűnhődése. Barabás Benedek-  
től. — Így születik a nép! Költemény. Pong-  
rácz Béla-tól. — Villamosság és napsugár.  
Zphr-tól. — Zergevadászat a fogarasi hava-  
sokon. Egyes Gézától. — A király Aradon.  
— Tanács. — (Egy kacérnak.) Kadocsa Elek-  
től. — A francia-khinai háború. (3 képpel.)  
— Az esküvő előtt. (Képpel.) — A kormá-  
nyozható léghajó. (Képpel.) — Irodalom.  
— Színház. — Művészet. — Kegylet. — Jog és  
rend. — Találmányok. — Divat. — Utazás.  
— Építkezés. — Tréfa. — Kiállítás. — Höl-  
gyek naplója. — Nyomda és könyvészet. —  
Gyászrovat. — Külfölké. — Sakkhírek.  
— Sakk. — Rejtvények. — Naptár. — Hir-  
detések. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára:  
Negyedévre 2 frt 50 kr, félévre 5 frt, egész  
évre 10 frt. Egy füzet ára 40 kr. Egyes  
szám ára 20 kr. Előfizetni legcélszerűbben  
posta-utalvánnyal az „Ország-Világ“ ki-  
adóhivatalában, Budapest, gránátos-utca 6.  
sz. a. lehet.

### A háromszék megyei „Erzsébet“ árva- leány-nevelő intézet 74-ik közleménye.

Ő Felsége Erzsébet Császárné és Ki-  
rályné királyi nagylelkűséggel terjesztette  
ki kegyes figyelmét intézetünkre ismét, mi-  
dőn az idei közvizsgálatokról szóló, alázatos  
tisztelettel tett jelentésünkre az intézetet  
100 = száz forint ajándékkal megörven-  
deztetni méltóztatott.

Csak engedelmes tisztelet- s alattvalói  
kötelességérzetünknek teszünk eleget, mi-  
dőn e királyi kegyesség által jötevéleg ihle-  
tett szívünk haláljának kifejezésül kérjük  
az egek Urát, hogy Ő Felségének, Erzsébet  
Császárné és Királynénak, legkegyelmesebb  
védasszonyunknak drága életét az emberi  
élet lehető legvégső határáig terjessze ki s  
legjobb áldásaival halmozza el!!!!

Kézdi-Vásárhelyt, 1883. aug. 22.

Az „Erzsébet“ árvaléány-nevelő intézet  
előjárósága:

Br. Szentkereszty Stephanie,  
elnök.

Erdélyi Károly,  
titkár.

### Közzgazdaság.

Megjelent s beküldetett szerkesztősé-  
günkhöz: „A kolozsmonostori m. kir. gaz-  
dasági tanintézet értesítője az 1883—4-ik  
tanévről.“

A nagy gonddal szerkesztett értesítő  
alapján lapunk terjedelméhez képest tájé-  
kozással álljanak itt a következő adatok  
ezen, Erdélyben egyedül álló gazdasági tan-  
intézetre vonatkozólag.

Czélja ez intézetnek az, hogy a hall-  
gatókat, mint leendő földbirtokosokat, bér-  
lőket vagy gazdatiszteket, lehetőleg a mezei  
gazdaság minden ágában előforduló minden-  
nemű teendőikkel és műveletekkel gyakorla-

tilag megismertesse s a gyakorlatban napi-  
renden levő műveletek körül előforduló mű-  
szaki közfogásokba beoktassa, más részről  
az, hogy viszont ezen gyakorlati oktatás  
alapján és kapcsában őket a mezei gazdasági  
üzlet sikerrel való vezethetősére ma már  
nélkülözhetlenül megkivántató tudományos  
ismeretek megszerzésére vezérleje.

Tanítatnak az alaptudományok mellett  
a következő szaktantárgyak: Talajisme és  
általános növénytermelés; részletes nö-  
vénytermelés-tan; rétművelés; általános  
állattenyésztés; részletes állattenyésztés-  
tan; méhészet; kertészet és szőlőművelés; tan;  
gazdasági gépisme; mezőgazdasági üzlettan  
szakok. Segédtudományok: állatgyógyászat;  
erdészettan; gazdasági technológia; borá-  
szat; gazdasági jogisme; gazdasági statis-  
tika; földmértan; gazdasági építésztan;  
növénykörtan; ügyiránytan; rajz; a meteo-  
rologia gazdasági jelentősége.

Az előadások folytonos gyakorlatok-  
kal és okmutatásokkal kísértetnek, miknek  
tárgyául szolgálnak az intézet összes gazda-  
sági berendezései, kertjei, szőlője, gyűjte-  
mény-tárai, vegműhelye, dolgozóái, pin-  
czéje, állatkörodája, továbbá a kolozsvári  
iparüzletek, gépgyárak, kertek, szőlők stb.,  
a közeli gazdaságok s az évente tartani szok-  
kott nagy kirándulások alkalmával meg-  
szemlélt birtokok, iparüzletek stb.

Az intézetnek a mult tanévben 97 hall-  
gatója volt.

Az intézetbe a hallgatók rendes és  
vendéghallgatókú vétetnek fel. Rendes hall-  
gatókú felvétetnek azok, a kik: a) 6 gym-  
nasiumi, vagy 6 reál, vagy 6 polgári iskolai  
osztályt jó sikerrel végeztek; hasonlóképen  
fölvétetnek a felsőbb kereskedelmi iskolát  
végzett tanulók is érettségi bizonyítványuk  
alapján; b) jó erkölcsi viseletűek; c) 16 éves  
életkört betöltöttek; d) az intézet látogató-  
sára szülői vagy gyámi beleegyezést bírnak  
s ezekről biztosítva is vannak, hogy ottlé-  
tük alatt a szükségességgel elláttatnak. 3.  
Vendéghallgatókú olyanok vétetnek fel, a  
kik az intézetben csak egyes tantárgyakat ki-  
válnak hallgatni s erre, ha nem nagykoruak,  
a szülői vagy gyámi beleegyezést bírnak s jó  
erkölcsi viseletűek. Iskolai előképzettségük  
nem jó tekintetbe.

Ezen, a gazdaság előmozdítását czélzó  
intézetet ajánljuk a gazdaközönség kiváló  
figyelmébe.

### Szerkesztői izenet.

K. F. urnak. Köszönjük. Erre a számra későn  
jött, de a jövőben közölni fog.

Felelős szerkesztők:

Ilj. Dobay János. Möricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

## Hosszu buzaszalmát

vásárol

a Gr. Mikes-féle üveggyár

BÜKSZÁDON.

## Alkalmazást keres

lehetőleg a Székelyföldön

egy szakképzett fiatal egyén, ki gyümölcs-  
és konyhakertészeti, szőlő- és pinczekeze-  
lői állást, esetleg kisebb gazdaság ve-  
zetését képes elvállalni. Bővebb felvilá-  
gosítást nyújt a kiadó-hivatal.

Novák Sándor

kereskedésében

Kézdi-Vásárhelyt

egy 1—2 gym. osztályt

végzett ifju

GYAKORNOKNAK

fölvétetik.

1—2

**!!! A tények bizonyítanak !!!**

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tüzi fesskendők, tűzoltó szerelvények és harangköböl nagyváltástékai raktártartvány, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközön-séget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és célszerű-használhatóságáról mindenki személynél meggyőződhetik, mire néve készek vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait.

Kiváló tisztelettel

Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.  
PéNZ-napló, erdőkihágásos ügyekhez.  
PéNZbüntetések nyilvántartása, erdőkihágásos ügyekhez.  
PéNZkezelési jegyzék.  
PéNZtári napló községek részére.  
PéNZtári napló községi iskolák részére.  
PéNZtári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és küliv.  
Postakönyv.  
Pótadó-főkönyv.  
Rovatok kimutatás a róm. kath. egyház adósairól kül- és beliv.  
Sommás makacssági ítélet.  
„ kereset és felzet.  
„ váltókereset.  
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolához. vagyis : 3-as tábla.  
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügyben.  
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére  
Tanköteles növendékek anyakönyve.  
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.  
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs.bir.  
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.  
Tulvész-jelentés.  
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.  
Utlevél-jegyzőkönyv. (L. J.)  
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.  
Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére  
Váltó-kereset. (L. S.)  
Váltó-óvás.  
Vendég-könyv.  
Változási kimutatás, a sorhad részére.  
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)  
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)  
Zálogjog törlése iránti kérés és felzet.  
Záloglási, becselési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és beliv.  
Záloglási és becselési jkönyv, adóügy.  
Záloglási jegyzőkönyv, közs. bir.  
Záloglás-jegyzőkönyvi napló.

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.